

מערך שיעור היישוב שלי - סיפור של מקום

עוגני השיעור

שכבת גיל: כיתה ג'

ציר מוביל: היישוב שלי כדרך להבנת הזהות המקומית

רעיון מרכזי: היסטוריה וזהות מקומית:

- השם של השכונה שלי ומה הוא מבטא - שמות הרחובות ביישוב שלי ומשמעותם.

משמעות ההתיישבות בארץ ישראל.

נושא: חקר היישוב שלי

מיומנויות:

1. אוריינות דיגיטלית: הפקת מידע ממקורות מגוונים

2. אוריינות לשונית: הבעה בכתב ובעל-פה

3. עיבוד מידע והצגה בעל-פה

4. טיפוח זהות ציונית דתית

ערכים וסוגיות לדיון: זיכרון היסטורי, שייכות, תקווה, נאמנות למורשת כיבוד ערכי

המורשת - מחויבות לערכי המורשת והזהות התרבותית.

בין-תחומיות: אומנות ושפה

מערך השיעור

פתיחה

מטרת: טיפוח סקרנות, עניין והיכרות עם היישוב בו חיים התלמידים.

מה צריך?

מפה מקוונת

שתוקרן מ-

GOVMAP

מה עושים?

1. מקרינים את מפת היישוב.

• אפשר ליצור עניין על ידי זום אין (מבנה יישוב) וזום אאוט (תנחום בארץ).

2. מבחינים באזורים שבהם הנוף טבעי לעומת אזורים שבהם השפיע האדם על הנוף (לעיון - מערך שיעור צורות נוף).

• שואלים: מה מיוחד ביישוב שלנו שאין בכל יישוב?

המורה מקריא את הפסוק מספר בראשית כ"ג, ד:
"גֵר וְתוֹשֵׁב אֶנְכִי עִמָּכֶם".
המורה מעלה את השאלה:
איך אברהם יכול להיות גם גר וגם תושב באותו זמן?

המחשה

המורה מכין שני שלטים גדולים:
"גר" – כתוב עליו: זמני, אורח, תלוי באחרים.
"תושב" – כתוב עליו: קבוע, חלק מהמקום, בעל בית.
שני תלמידים מדגימים:
תלמיד עם "גר" נכנס לכיתה כתייר/עובר אורח.
תלמיד עם "תושב" מתנהג בנינוחות כאילו זה הבית שלו.
הכיתה משוחחת: מה ההבדל בין התחושה של גר לבין התחושה של תושב?

פעילות קבוצתית – "גר או תושב?"

המורה מחלק כרטיסיות עם מצבים שונים, לדוגמה: משפחה ששוכרת דירה לשנה. מתנדב מחו"ל שבא לתקופה קצרה. משפחה שבונה בית ונוטעת עץ בגינה. ילד שמתפלל בכל שבת בבית הכנסת המקומי. תיירים שבאו לטיול. הקבוצות צריכות להחליט: מי כאן "גר"? מי "תושב"? ולמה?
בסיום, כל קבוצה בוחרת מצב אחד וממחיזה אותו במהירות (סצנה קצרה או "סטורי" חי בכיתה).

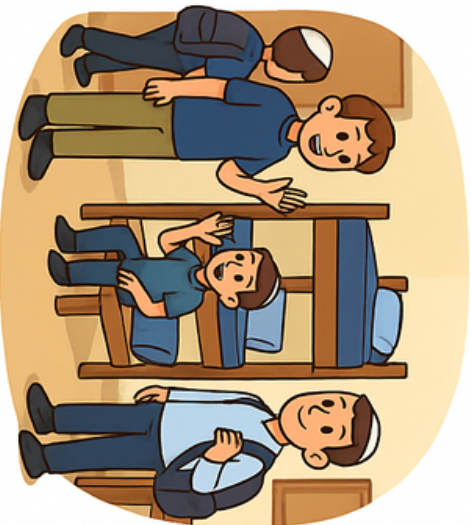
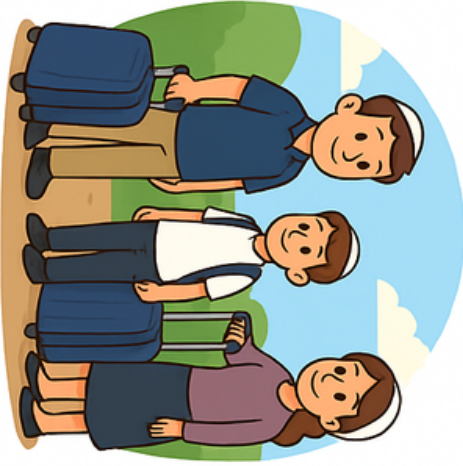
חיבור אישי

המורה מזמין את התלמידים לכתוב על פתק: מה הופך אותי לתושב אמיתי ביישוב שלי?
התלמידים מדביקים את הפתקים על לוח הכיתה שמקבל כותרת: "מגרות לתושבות – הדרך שלנו".

המורה מסכם:

אברהם אבינו היה "גר ותושב" – גר מצד המציאות, תושב מצד ההבטחה האלוקית.
ברכישת מערת המכפלה הוא הפך להיות לא רק עובר אורח, אלא בעל אחיזה בארץ.
גם אנחנו – לא רק "גרים" כאן, אלא תושבים פעילים, ממשיכי דרכו של אברהם אבינו בארץ ישראל.

למידה פעילה

מטרות: העמקת ההיכרות עם היישוב באמצעות חקר קבוצתי ממוקד.

מה עושים?

- מכינים תעודת זהות ליישוב – נתחיל בעבודה אישית ונעבור לעבודה קבוצתית.
מתחלקים ל-5 קבוצות: כ ל קבוצה חוקרת וממלאת את חלקה בתעודת הזהות.

קבוצה 1: שם היישוב ומשמעותו

ציינו את שם היישוב. מה משמעות השם ומדוע נבחר שם זה?

קבוצה 2: סמל היישוב ומשמעותו

ציירו את הסמל, פרטו את מרכיביו והסבירו מדוע נבחרו.

קבוצה 3: דמות בולטת ממקימי היישוב וסיפור חייה

ציינו שם, תפקיד ועיקרי פועלו.

קבוצה 4: מקום חשוב ביישוב והסבר על חשיבותו

ציינו את שם המקום, מתי הוקם ומה חשיבותו לתושבים.

קבוצה 5: העבר של המקום לפני הקמתו

ציינו אלו אירועים היסטוריים היו באזור לפני שהוקם היישוב.

- הקבוצות מכינות דף תשובות המוצגות בפני הכיתה.

מה צריך?

מחשבים / טאבלטים
לפי קבוצות או דף
מידע לכל קבוצה.
דף עבודה קבוצתי
שעליו תתבצע
המשימה – אלה יחוברו
לתעודת זהות יישובית
(ראה נספחים).

עיבוד וסיכום

מטרה: העמקת הלמידה באמצעות למידת עמיתים

מה עושים?

- הקבוצות מציגות את תוצריהן.
יתר התלמידים ממלאים את המידע שלמדו מחבריהם
בדף העבודה האישי.

מה צריך?

דף סיכום אישי להצגת תוצרים
קבוצתיים (נספחים).

להמשך המסע

1. הכנת סיור בסביבה הקרובה עם בן משפחה / שכן הקשור לתולדות היישוב.
2. תערוכת תמונות כיתתית המציגה את היישוב והסברים בצידה.

צידה לדרך (נספחים)

נספח 1: כרטיסייה לכל קבוצה

נספח 2: דף עבודה קבוצתי

נספח 3: דף סיכום אישי

קבוצה 1:

שם היישוב ומשמעותו

ציינו את שם היישוב.

מה משמעות השם ומדוע נבחר שם זה?

קבוצה 2:

סמל היישוב ומשמעותו

ציירו את הסמל.

פרטו את מרכיביו והסבירו מדוע נבחרו.

קבוצה 3:

דמות בולטת ממקימי

היישוב וסיפור חייה

ציינו שם ותפקיד ועיקרי פועלו.

קבוצה 4:

מקום חשוב ביישוב

והסבר על חשיבותו

ציינו את שם המקום,

מתי הוקם ומה חשיבותו לתושבים.

קבוצה 5:

העבר של המקום לפני

הקמת היישוב

ציינו אילו אירועים היסטוריים היו באזור

לפני שהוקם היישוב.

תעודת הזהות של היישוב שלי
דף משימה קבוצתי

דף משימה קבוצתי

שמות חברי הקבוצה

שם משימת החקר של הקבוצה

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The paper has rounded corners and is set against a dark background. There are no markings, text, or drawings on the page.

תעודת הבהות של היישוב שלי

דף סיכום אישי להצגת תוצרים קבוצתיים

שם היישוב: _____

שם היישוב - משמעותו ומדוע נבחר?

סמל היישוב - מהי משמעותו? פירוט שניים ממרכיביו

דמות בולטת ממקימי היישוב - שם הדמות ושני פרטים מסיפור חייה

מקום חשוב ביישוב - הסבר קצר על חשיבותו

עבר היישוב - פרט אחד על העבר של המקום לפני הקמת היישוב

מה התחדש לי שלא הכרתי ביישוב?